

ยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏ

STRATEGIC FOR COMPETENCY DEVELOPMENT OF
ADMINISTRATORS IN FACULTY OF SCIENCE RAJABHAT
UNIVERSITIES

ณัฐพงศ์ ถือคำ¹, จิตราภา กุลทลบุตร², ไพบุลย์ วิริยะวัณณะ³ และเกรียงไกร โพธิ์มณี⁴
Nattapong Thuedam¹, Chittrapa Kundalaputra², Paiboon Viriyavathana³
and Krangkrai Pormanee⁴

นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร¹
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ฝึกหัดครูมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร²
อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร³
อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้บริหาร 2) เพื่อศึกษาสภาพสมรรถนะผู้บริหาร และ 3) เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก ประชากรที่ศึกษาได้แก่ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง จำนวน 289 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 166 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เกี่ยวกับสมรรถนะและแนวทางพัฒนาสมรรถนะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวบ่งชี้สมรรถนะด้านการบริหารแบบมีมืออาชีพส่งผลต่อสมรรถนะ ของผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์มากที่สุดรองลงมาคือตัวบ่งชี้ด้านภาวะผู้นำ 2) ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มีสมรรถนะ ด้านคุณธรรม จริยธรรมสูงสุด รองลงมาคือสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มีวิสัยทัศน์คือผู้บริหาร คณะวิทยาศาสตร์เป็นนักบริหารแบบมีมืออาชีพ นำคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สู่เวทีวิชาการระดับสากลในปี 2020 พันธกิจคือ

พัฒนาผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ให้เป็น นักบริหาร แบบมืออาชีพ มีทักษะในการสื่อสารและประสานงานในระดับสากล ประเด็นยุทธศาสตร์คือ พัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มีกลยุทธ์ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาวิสัยทัศน์กับความคิดเชิงอนาคต กลยุทธ์การจัดการความขัดแย้ง กลยุทธ์การบริหารการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์การจัดการความรู้ กลยุทธ์การบริหารงบประมาณแบบมืออาชีพ กลยุทธ์การพัฒนาความคิดเชิงระบบเพื่อการตัดสินใจ กลยุทธ์การทำงานเชิงรุกยุคใหม่ กลยุทธ์การเป็นผู้นำทีม กลยุทธ์ภาวะผู้นำและศิลปะการบริหารคน อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์การวางแผนและปรับปรุงงานอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์การบริหารงาน แบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ กลยุทธ์พัฒนาความคิดเชิงกลยุทธ์เพื่อการบริหารผลงานอย่างมีคุณภาพ และกลยุทธ์การเพิ่มทักษะในการสื่อสารด้วยภาษาสากล

คำสำคัญ

ยุทธศาสตร์, สมรรถนะ, ผู้บริหาร, คณะวิทยาศาสตร์

ABSTRACT

The objectives of this dissertation are 1) to study the indicators of the management's competency 2) to study the competency of management 3) to implement development strategy management competency of the Faculty of Science of Rajabhat University. The sampling is the management of the Faculty of Science of Rajabhat University. The sampling size is determined by using mixed method research methodology with the emphasis on quantitative research. Population is the 289 management of the Faculty of Science from 40 of Rajabhat Universities. The total number of sampling is 166. Research Tools are interview and questionnaire on determining competency and developing competency. Statistic technique applied is frequency, percentage average, standard deviation, factor analysis, and content analysis.

The research findings are 1) professional management is the indicator on the management competency while the leadership is the minor indicator. 2) The management of the Faculty of Science of Rajabhat University has high virtue and morality. Besides, they also have high team work. 3) The vision of Strategic Development on the Management of the Faculty of Science to lead them to the professional management, bring them to international academic

arena by 2020. The mission is to develop the management of the Faculty of Science to be professional with communication skill and international coordination. Strategic issue is to develop the competency for the management of the Faculty of Sciences and the tactics comprising of strategic on development of vision and futuristic thinking, strategy on conflict management, strategy on change management, strategy on knowledge management, strategy on professional budgeting, strategy on developing systematic thinking for decision making, strategy on offensive working, strategy on team leading, strategy on leadership and skill on people management, strategy on planning and improving work, strategy on result oriented management, strategy on developing strategic thinking for high quality work management and finally, communication strategy in communication with international language.

Keywords

Strategy, Competency, Management, the Faculty of Science.

บทนำ

การรวมกลุ่มประเทศอาเซียนในปี พ.ศ.2558 มีผลกระทบโดยตรงต่ออุดมศึกษาไทยที่ต้องเพิ่มศักยภาพบุคลากรของประเทศ เพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้า การศึกษา การไหลเวียนข้ามประเทศ ในด้านสินค้าบริการ ด้านการลงทุน และเงินทุนต่าง ๆ รวมทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้มีความสามารถ และแรงงาน ฝีมือ ในประเทศอาเซียนที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทย (พัชรพลชัย วงศ์บุญสิน, 2551, หน้า 1)

ในด้านการจัดการศึกษาอุดมศึกษาถูกนำไปเป็นสินค้าให้บริการด้วย ปัจจุบันความร่วมมือทางการศึกษา และแรงงานประชาชาติในอาเซียน เป็นไปในลักษณะของการเคลื่อนย้ายของนักเรียน นักศึกษา อาจารย์ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิด มาตรฐานการศึกษา และปริญญา ที่ยอมรับร่วมกันผ่านกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษา นอกจากนี้ความร่วมมือทางการศึกษา ของอาเซียน ยังเปิดโอกาสทางการศึกษาอื่น ๆ เช่น การแลกเปลี่ยน นักศึกษาและอาจารย์ การศึกษา วิจัยร่วมกัน การพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน การเรียนรู้ ภาษาระหว่างกัน การโอนย้ายหน่วยกิต ระหว่าง สถาบันและประเทศ การส่งเสริมการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการศึกษาตลอดชีวิต (สกอ., 2550, หน้า 11-13) และมั่นใจได้ว่า ประชาชน อาเซียนจะต้องได้รับโอกาสในการศึกษาอย่างเหมาะสมเท่าเทียม

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ผู้รับผิดชอบหลักในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้เตรียมรองรับการรวมตัว ของประชาคมอาเซียน ตามกรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มสมรรถนะของอุดมศึกษาไทย มีเป้าหมายหลักเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และมีนโยบายเปลี่ยนแปลงความร่วมมือ จากทวิภาคีไปสู่พหุภาคี ส่งเสริมการรวมกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเป็นหลักในการขับเคลื่อนและต่อรองนโยบาย ความร่วมมือระหว่างภาคการศึกษาภาค การจ้างงานระดับนานาชาติ ตลอดจนความร่วมมือ ในรูปแบบเครือข่ายนานาชาติ เพื่อยกระดับ ขีดความสามารถทางการแข่งขันของอุดมศึกษา ไทยในภาพรวม (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2547, หน้า 23 ; สกอ, 2551, หน้า 89)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต ให้มีศักยภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ตามแผนการผลิตบัณฑิตของ ประเทศ วิจัยและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน พัฒนา เทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้เหมาะสมกับการ ดำรงชีวิต และประกอบอาชีพในท้องถิ่น มีอธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดมีอำนาจหน้าที่ บริหารกิจการ ของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับ ของทางราชการ และทางมหาวิทยาลัย มีอำนาจควบคุม ดูแล บุคลากร จัดทำแผนพัฒนา มหาวิทยาลัย รวมทั้งติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ด้านต่าง ๆ

ในระดับคณะวิชามีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด โดยมีรองคณบดีตามที่สภา มหาวิทยาลัยกำหนด ทำหน้าที่ บริหารจัดการ ภายในคณะตามนโยบายของมหาวิทยาลัยหรือ ตามการมอบหมายของอธิการบดี (พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547, 2547, หน้า 2-5)

การวิเคราะห์บริบทของคณะเพื่อทราบศักยภาพของคณะและสมรรถนะเฉพาะตัวของ บุคลากรในคณะ เป็นกระบวนการแรกในการพัฒนา สมรรถนะ บุคลากรของคณะวิทยาศาสตร์ ที่จะนำไปสู่ประสิทธิภาพ โดยรวมของคณะ หรือกล่าวได้ว่า สมรรถนะของบุคลากรในคณะเป็น ต้น น้ำของสมรรถนะคณะวิชา และสมรรถนะ คณะวิชาจะเป็นต้นน้ำของสมรรถนะ มหาวิทยาลัย การบริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามพันธ กิจ และได้รับการยอมรับในระดับสากล จึงมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะผู้บริหารคณะ วิทยาศาสตร์ ซึ่งจะต้องมีสมรรถนะในด้านต่าง ๆ เช่น มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการบริหาร บุคลากร สามารถ สื่อสารแผนการปฏิบัติงาน สามารถสร้าง จิตสำนึกแห่งคุณภาพ (สุนันทา แก้วสุข, 2553, หน้า 362-368) มีสมรรถนะในการทำงานเป็นทีม การมุ่งผลลัพธ์การ ปฏิบัติงาน มีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมและจริยธรรม (ทัศนีย์ บุญชูวิทย์, 2552, หน้า 150-154)

รวมถึง สามารถพัฒนา และถ่ายทอด เทคโนโลยีหรือสมรรถนะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม (วัฒน์ บุญกอบ, 2552, หน้า 146)

การบริหารคณะวิทยาศาสตร์ของผู้บริหาร คณะจะสามารถปฏิบัติพันธกิจในการผลิตบัณฑิต ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีศักยภาพ ในระดับสากลนั้น ผู้บริหารต้องมีส่วนรวม ส่วนบุคคล ด้านการบริหารจัดการ ด้านการทำงาน เป็นทีม ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการสื่อสารสากล ด้านมาตรฐานวิชาชีพ และด้านคุณธรรม จริยธรรม (วิทยา จันทรศิริ, 2551, หน้า 219-224; อารีวรรณ น้อยดี, 2553, หน้า 85-88; ศราวุธ สุตะวงศ์, 2554, หน้า 239-241) การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ เป็นการพัฒนารัพยากรบุคคลของคณะเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เกิดประสิทธิผลกับคณะสูงสุด (อาภรณ์ ภู่วิทยาพันธุ์, 2553, หน้า 17-18) สามารถพัฒนาโดยกระบวนการฝึกอบรม การศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2555, หน้า 116-117) เป็นต้น

ดังนั้นเพื่อพัฒนาผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ให้มีสมรรถนะสูง สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของผลผลิตเทียบเท่าสากล มีคุณภาพได้มาตรฐาน ผู้วิจัยจึงศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้บริหาร
2. เพื่อศึกษาสภาพสมรรถนะผู้บริหาร
3. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

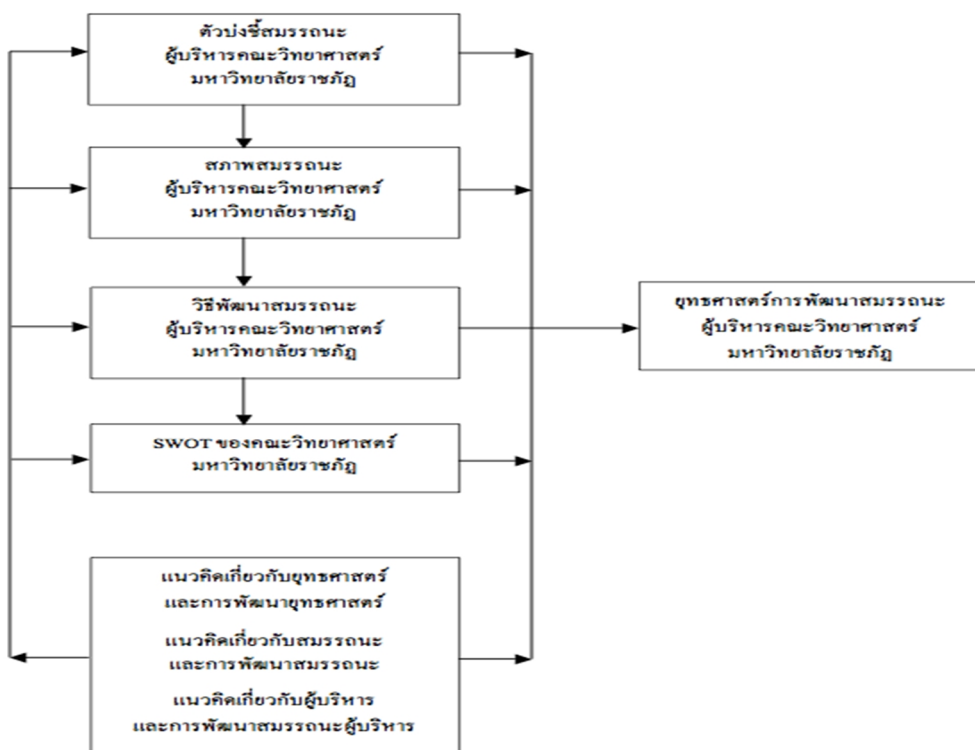
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ทราบตัวบ่งชี้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. ทราบสมรรถนะผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในปัจจุบัน
3. มียุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาสมรรถนะหลักซึ่งเป็นตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 7 ด้าน 56 องค์ประกอบ ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2555 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2556

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ หมายถึง รูปแบบหรือแนวทางปฏิบัติที่สามารถพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏให้มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการคณะที่เป็นรูปแบบเชื่อมสัมพันธ์ ถ้าปฏิบัติตามจะให้ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารคณะวิทยาศาสตร์

2. สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคลซึ่งจำเป็นต้องมีในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหาร และผลการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหาร สามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐาน และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาตัวบ่งชี้สมรรถนะ และสภาพสมรรถนะผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ ใช้ประเด็นสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประเด็นระดมสมอง และประเด็นในการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการสร้างยุทธศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะ และศึกษาสภาพสมรรถนะผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามคุณลักษณะทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สอบถามองค์ประกอบสมรรถนะ ที่ผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารคณะ วิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะหลัก 7 ตัว มีองค์ประกอบย่อยรวม 56 สมรรถนะประกอบ ซึ่งได้จากการศึกษา แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านสมรรถนะ เพื่อศึกษาว่าสมรรถนะประกอบเหล่านั้นส่งผลต่อสมรรถนะ ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์มาก น้อยระดับใด และส่วนที่ 2 สอบถามระดับการปฏิบัติตามความเป็นจริงว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ปฏิบัติหรือมีสมรรถนะในแต่ละองค์ประกอบสมรรถนะย่อยในระดับใด และตอนที่ 3 สอบถาม วิธีการที่ควรใช้หรือที่เคยใช้ในการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารคณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จ จากจำนวน ประชากร ทั้งหมด 289 คนได้กลุ่มตัวอย่าง 166 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ จากผู้บริหาร คณะวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยคณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี และตัวแทนประธานสาขา วิชาจากคณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนเพื่อยืนยันโมเดลตัวบ่งชี้สมรรถนะ

2. ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารคณะ วิทยาศาสตร์ แบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 เก็บข้อมูลพื้นฐานบริบทคณะวิทยาศาสตร์ โดยใช้แนวสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์ คณบดี รองคณบดี ตัวแทนประธานสาขาวิชา

และเจ้าหน้าที่ จากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 5 แห่ง ที่ได้จากกระบวนการสุ่มตามกลุ่มพื้นที่ แห่งละ 7 ท่าน ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างยุทธศาสตร์ โดยใช้แบบประเด็นคำถามในกระบวนการระดมสมอง เพื่อยกร่างยุทธศาสตร์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านยุทธศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน ขั้นตอนที่ 3 ประเมินยุทธศาสตร์ โดยใช้แบบประเมิน และประเด็นยุทธศาสตร์ในการสนทนากลุ่มเพื่อประเมินยุทธศาสตร์ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านยุทธศาสตร์จำนวน 7 ท่าน เลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์ แบบสามเส้า

สรุปผลการวิจัย

1. ผลพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้บริหาร พบว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะประกอบบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล และตัวบ่งชี้ยึดมั่นใน จรรยาบรรณวิชาชีพส่งผลต่อตัวบ่งชี้หลักสมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรมมากที่สุด อธิบาย ความสัมพันธ์ ต่อตัวบ่งชี้หลักได้ร้อยละ 90 และร้อยละ 88 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้สมรรถนะ ประกอบ มีทักษะในการตัดสินใจ และตัวบ่งชี้มีแนวคิดเชิงระบบทันสมัย ทันเหตุการณ์ ส่งผลต่อตัวบ่งชี้หลักสมรรถนะด้านภาวะผู้นำมากที่สุด อธิบายความสัมพันธ์ ต่อตัวบ่งชี้หลัก ได้ร้อยละ 83 ทั้งสองตัวบ่งชี้ตัวบ่งชี้สมรรถนะประกอบ ไว้วางใจซึ่งกันและกันในที่ทีม และตัวบ่งชี้เปิดโอกาสให้สมาชิกในที่ทีมแสดงความสามารถส่งผลต่อตัวบ่งชี้หลัก สมรรถนะ ด้านการทำงานเป็นทีมมากที่สุด อธิบาย ความสัมพันธ์ ต่อตัวบ่งชี้หลักได้ร้อยละ 88 และร้อยละ 76 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้สมรรถนะ ประกอบ สามารถจัดการความขัดแย้งในคณะ และตัวบ่งชี้สามารถบริหารการทำงานเป็นทีม ส่งผลต่อตัวบ่งชี้หลัก สมรรถนะด้านการ บริหารแบบมีอาชีพมากที่สุด อธิบายความ สัมพันธ์ ต่อตัวบ่งชี้หลักได้ร้อยละ 82 และร้อยละ 81 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้สมรรถนะประกอบ สามารถ สื่อสารแผน และผลการดำเนินงาน ไปสู่บุคลากรในคณะและตัวบ่งชี้ สามารถ ถ่ายทอดนโยบาย และกรอบการทำงานไปยังบุคลากรในคณะ ส่งผลต่อตัวบ่งชี้หลักสมรรถนะ ด้านการสื่อสารและการประสานงานมากที่สุด อธิบายความสัมพันธ์ต่อตัวบ่งชี้หลักได้ร้อยละ 93 และ ร้อยละ 89 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้สมรรถนะ ประกอบ สามารถกำหนดขั้นตอน ทิศทาง ให้คณะบรรลุเป้าหมายสูงสุด และตัวบ่งชี้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้การปฏิบัติงานเกิด ประสิทธิภาพสูงสุดส่งผลต่อสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์มากที่สุด อธิบายความสัมพันธ์ ต่อตัวบ่งชี้หลักได้ ร้อยละ 91 และร้อยละ 90 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้สมรรถนะประกอบมีทักษะในการใช้เทคนิค และวิธีการสอน และตัวบ่งชี้มีทักษะในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งผลต่อสมรรถนะ ด้านมาตรฐาน วิชาชีพมากที่สุด อธิบายความสัมพันธ์ ต่อตัวบ่งชี้หลักได้ร้อยละ 89 และร้อยละ 86 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้สมรรถนะหลัก พบว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะด้านการบริหารแบบมือ อาชีพ ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้บริหาร คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมากที่สุด โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ถึงร้อยละ 90 รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ อธิบายความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 87 และตัวบ่งชี้ สมรรถนะที่อธิบายความสัมพันธ์ได้น้อยที่สุดคือ ตัวบ่งชี้สมรรถนะด้านมาตรฐานวิชาชีพที่อธิบาย ความสัมพันธ์ได้เพียงร้อยละ 73 เท่านั้น

2. ผลศึกษาสภาพสมรรถนะผู้บริหารพบว่าสภาพสมรรถนะหลักผู้บริหาร คณะ วิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้าน คุณธรรม จริยธรรม ด้านการทำงานเป็น ทีม และด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน คือด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริหาร แบบ มืออาชีพ ด้านการสื่อสารและประสานงาน และด้านมาตรฐานวิชาชีพตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะเทียบกับ เกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่าผู้บริหารคณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สมรรถนะที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน อยู่หลายประการ ด้วยกัน และเป็นสมรรถนะที่มีผลกระทบอย่างสูง ต่อการบริหารงานในคณะ ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก 3 สมรรถนะ และสมรรถนะ ประกอบดังนี้ 1) สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสมรรถนะย่อยคือ สามารถสามารถกำหนดขั้นตอน ทิศทางให้ คณะบรรลุเป้าหมายสูงสุด สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ สูงสุด สามารถปฏิบัติงาน ได้รวดเร็วถูกต้องและทันเวลา และสามารถปฏิบัติงานให้ประสบ ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ 2) สมรรถนะด้านการบริหาร แบบมืออาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ สมรรถนะย่อยคือ สามารถจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนงานโครงการของ คณะ สามารถบริหาร การเปลี่ยนแปลงในคณะ สามารถจัดการความ ขัดแย้งในคณะสามารถ วางแผน และจัดองค์การ สามารถบริหารจัดการความรู้ในคณะ และสามารถจัดสรรงบประมาณ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) สมรรถนะด้านการสื่อสารและการประสานงานประกอบด้วย 2 องค์ประกอบสมรรถนะย่อยคือ มีทักษะในการใช้ภาษาสากล และสามารถ ใช้สารสนเทศ ระหว่างชาติ

3. ผลการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏ วิสัยทัศน์คือ ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ เป็นนักบริหารแบบมืออาชีพ นำคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สู่เวทีวิชาการระดับสากล ในปี 2020 พันธกิจคือ พัฒนาผู้บริหาร คณะวิทยาศาสตร์ ให้เป็นนักบริหาร แบบมืออาชีพ มีทักษะในการสื่อสาร และ ประสานงาน ในระดับสากล ประเด็นยุทธศาสตร์คือ พัฒนาสมรรถนะผู้บริหารคณะ วิทยาศาสตร์ มีกลยุทธ์ประกอบด้วยกลยุทธ์การพัฒนา วิสัยทัศน์ กับความคิดเชิงอนาคต กลยุทธ์ การจัดการความขัดแย้ง กลยุทธ์การบริหาร การเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์การจัดการ ความรู้กลยุทธ์การบริหารงบประมาณแบบมืออาชีพ กลยุทธ์การพัฒนาความคิดเชิงระบบเพื่อ

การ ตัดสินใจ กลยุทธ์การทำงานเชิงรุกยุคใหม่ กลยุทธ์การเป็นผู้นำทีมกลยุทธ์ภาวะผู้นำและ ศิลปะการบริหารคนอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์การวางแผนและปรับปรุงงานอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ กลยุทธ์พัฒนาความคิดเชิงกลยุทธ์ เพื่อการบริหารผลงานอย่างมีคุณภาพ และกลยุทธ์การเพิ่มทักษะในการสื่อสารด้วยภาษาสากล

อภิปรายผลการวิจัย

ดำเนินการอภิปรายผลการวิจัยตามประเด็นวัตถุประสงค์ในการวิจัย ได้ดังนี้

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้บริหาร เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้สมรรถนะหลัก พบว่า ตัวบ่งชี้ สมรรถนะด้านการบริหารแบบมีอาชีพส่งผลต่อสมรรถนะของผู้บริหารคณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมากที่สุด โดยมีสมรรถนะ ประกอบ สามารถจัดการความ ขัดแย้งในคณะ และตัวบ่งชี้ สามารถบริหารการทำงานเป็นทีม ส่งผลต่อตัวบ่งชี้หลักมากที่สุด รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ โดยมีสมรรถนะ ประกอบคือ มีทักษะในการ ตัดสินใจ และมีแนวคิด เชิงระบบ ทันสมัยทันเหตุการณ์ ส่งผลต่อ ตัวบ่งชี้หลักมากที่สุด นั้น แสดงว่า การบริหาร คณะวิทยาศาสตร์ให้ประสบความสำเร็จ ต้องได้รับ ความร่วมมืออย่างดี จากบุคลากรในคณะเป็นหลัก ผู้บริหารคณะต้องมีสมรรถนะส่วนบุคคลด้าน ภาวะความเป็น ผู้นำ และสามารถบริหารทีมซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิทยา จันทศิริ, 2551, หน้า 219-224; อาริวรรณ น้อยดี, 2553, หน้า 85-88 และศราวุธ สุตะวงค์, 2554, หน้า 239-241 ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีสมรรถนะส่วนบุคคลด้านภาวะผู้นำและสามารถทำงานเป็น ทีมได้ดี

2. การศึกษาสภาพสมรรถนะผู้บริหาร พบว่า สภาพสมรรถนะหลัก ผู้บริหารคณะ วิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการทำงานเป็นทีม และ ด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริหารแบบ มีอาชีพ ด้านการสื่อสารและประสานงาน และด้านมาตรฐานวิชาชีพ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสภาพสมรรถนะเทียบกับ เกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่า สภาพสมรรถนะ ผู้บริหาร คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏ มีสมรรถนะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม สมรรถนะ ด้านการทำงานเป็นทีม สมรรถนะด้าน มาตรฐาน วิชาชีพ และสมรรถนะ ด้านภาวะผู้นำในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะบุคลากร ทางศึกษาจะให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพสูง ดังนั้นผู้บริหาร คณะ ซึ่งเป็นผู้นอ้ํงค้ํกร จะต้องมีสมรรถนะด้านนี้สูงด้วย สอดคล้องกับ การศึกษาของทัศนีย์ บุญชูวิทย์ (2552, หน้า 150-154) และประทีป มากมิตร (2550, หน้า 168) พบว่า จริยธรรม ของผู้บริหารในสถาบัน อุดมศึกษามีบทบาทผสมผสานระหว่างบทบาทของผู้สอนและบทบาท

ของผู้บริหาร ซึ่งการทำหน้าที่ ทั้งสองบทบาท นั้นต้องมีจรรยาบรรณวิชาชีพ อาจารย์ และจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการ บริหาร จึงมีผลให้ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มีสมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรมสูงด้วย

ในขณะเดียวกันผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มีสมรรถนะที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนหลายประการด้วยกัน ซึ่งเป็นสมรรถนะ ที่มีผลกระทบอย่างสูง ต่อการบริหารงาน ในคณะถึง 3 ด้าน คือ สมรรถนะด้านการ มุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านการบริหารแบบ มืออาชีพและสมรรถนะ ด้านการสื่อสารและการ ประสานงาน

3. การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ วิสัยทัศน์คือ ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ เป็นนักบริหารแบบมืออาชีพ นำคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สู่เวทีวิชาการ ระดับสากล ในปี 2020 พันธกิจ คือ พัฒนาผู้บริหารคณะ วิทยาศาสตร์ ให้เป็นนักบริหารแบบมืออาชีพ มีทักษะในการสื่อสาร และประสานงานในระดับ สากล ประเด็นยุทธศาสตร์คือ พัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ มีกลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาวิสัยทัศน์กับความคิดเชิงอนาคต กลยุทธ์การจัดการความขัดแย้ง กลยุทธ์การบริหารการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ การจัดการความรู้ กลยุทธ์การบริหาร งบประมาณแบบมืออาชีพ กลยุทธ์การพัฒนา ความคิดเชิงระบบ เพื่อการตัดสินใจ กลยุทธ์การทำงานเชิงรุกยุคใหม่ กลยุทธ์การเป็นผู้นำทีม กลยุทธ์ภาวะผู้นำและศิลปะการบริหาร คนอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์การวางแผน และปรับปรุงงานอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ กลยุทธ์พัฒนาความคิดเชิงกลยุทธ์ เพื่อการบริหารผลงานอย่างมีคุณภาพ และกลยุทธ์การเพิ่มทักษะ ในการสื่อสารด้วยภาษาสากล ยุทธศาสตร์การพัฒนา สมรรถนะผู้บริหารคณะวิทยาศาสตร์ เป็นรูปแบบการพัฒนาผู้บริหารที่มหาวิทยาลัย ราชภัฏควรดำเนินการ เนื่องจากการพัฒนา ทรัพยากรบุคคลของคณะให้สามารถปฏิบัติงาน ในหน้าที่ให้เกิดประสิทธิผลกับคณะสูงสุด (อาภรณ์ ภู่วิทยาพันธุ์, 2553, หน้า 17-18) เป็นต้น ที่สำคัญของการพัฒนามหาวิทยาลัย การพัฒนาสมรรถนะ ตามกลยุทธ์ข้างต้นสามารถพัฒนาโดยให้ผู้บริหาร คณะผ่านกระบวนการฝึกอบรม การศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2555, หน้า 116-117) เป็นต้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏควรจัดอบรมระยะสั้นแบบหวังผลเพื่อยกระดับทักษะการสื่อสาร และการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างองค์กร
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรมุ่งเน้นการพัฒนาผู้บริหารแบบมืออาชีพเพื่อให้สามารถพัฒนาคณะวิทยาศาสตร์ให้ก้าวหน้าสากล

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความขัดแย้งในองค์กร

เอกสารอ้างอิง

- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ บุญชูวิทย์. (2552). กรอบสมรรถนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่สนับสนุนยุทธศาสตร์การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประทีป มากมิตร. (2550). จริยธรรมของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. พ.ศ. 2550.
- พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547. (2547). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 121 ตอนพิเศษ 23 ก. 2547
- พัชรพล วังศ์บุญสิน. (2551). แนวทางยุทธศาสตร์ในการเพิ่มผลิตภาพกำลังแรงงานอาเซียน. วารสารประชากรศาสตร์. 24(2), 1-26.
- วัฒน์ บุญกอบ. (2552). การพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตการพัฒนาศาสตร์มนุษย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2547). ผลกระทบของการปฏิรูปอุดมศึกษาไทยต่อสังคมฐานความรู้. วารสารวิชาการศรีปทุมชลบุรี. 1(1), 15-23.
- วิทยา จันทศิริ. (2551). การพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยของรัฐ. ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศราวุธ สุตะวงศ์. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุทธิ ชัตติยะ และ วิไลลักษณ์ สุจิตตานนท์. (2554). แบบแผนการวิจัยและสถิติ. กรุงเทพฯ: หจก.เปเปอร์เฮาส์.
- สุนันทา แก้วสุข. (2553). รูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านการประเมินในระดับดี : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

อาภรณ์ ภูวิทยาพันธุ์. (2553). Competency-based training road map (TRM).

กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

อารีวรรณ น้อยดี. (2553). การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่พระนครศรีอยุธยา เขต1 และเขต 2. ดุษฎีนิพนธ์

ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). ความเป็นสากลของอุดมศึกษาไทย.

กรุงเทพฯ ฯ เอกสารอัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี

ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.